

Parkinsons sjukdom

Parkinsons sjukdom beror på att nervceller i hjärnan som producerar dopamin bryts ned. Dopamin har stor betydelse för hjärnans styrning av kroppsrörelserna. När dessa nervceller bryts ned försämras möjligheten att kontrollera rörelser. Sjukdomen ger besvär som långsamhet, skakningar och stelhet. Många av symtomen kan behandlas med läkemedel. Sjukdomen har ett långsamt förlopp där symtomen ökar efterhand. Det är inte förrän en relativt stor andel nervceller i det drabbade området skadats som symtomen kommer. Sjukdomen drabbar främst personer över 50 år. I Sverige finns ungefär 20 000 personer med Parkinsons sjukdom.

Man vet inte vad som orsakar Parkinsons sjukdom. Ålder och genetik är de främsta riskfaktorerna för att utveckla sjukdomen. Diagnos på Parkinsons sjukdom ställs utifrån personens sjukdomshistoria samt genom en neurologisk undersökning. Det går inte att upptäcka sjukdomen med hjälp av blodprover eller röntgen.

Symptom

Parkinsons sjukdom går inte att bota. Symtomen kan dock behandlas effektivt hos de allra flesta under många år. De huvudsakliga symtomen vid Parkinsons sjukdom är att rörelser blir långsammare och att det blir svårt att starta en rörelse. Skakningar, darrningar, muskelstelhet och sämre balans hör också till symtomen. Symtomen kommer smygande och förvärras med tiden. De varierar mycket från person till person. Vissa har stora besvär av skakningar, medan andra inte har skakningar alls.

Behandling

Forskningen söker efter terapiformer som kan bromsa eller helt förhindra nervcellsdöd. Eftersom det inte går att bota sjukdomen i nuläget är den vanligaste behandlingen att tillföra hjärnan nytt dopamin genom ett läkemedel som omvandlas till dopamin av de kvarvarande nervcellerna i hjärnans drabbade område. De flesta patienter blir mycket bättre från sina symtom med hjälp av dessa läkemedel och kan leva många år med begränsade besvär.

Efter ett antal år uppkommer emellertid svårighet att uppehålla en jämn behandlingseffekt över dygnet och så småningom en varierande rörelseförmåga med perioder av stelhet, bättre rörlighet och ofrivilliga rörelser i ett svårförutsägbart mönster. I dessa situationer kan en jämn tillförsel av läkemedel via en bärbar pump eller elektrostimulering (DBS, deep brain stimulation) ge betydande förbättring.

Visste du att

- skakning i ena handen är det första symtomet hos 75 procent av alla parkinsonpatienter.
- Parkinsons sjukdom är vanligare bland män.
- professor Arvid Carlsson belönades med Nobelpriset år 2000 efter att redan år 1957 ha föreslagit att brist på dopamin kan förklara symtomen vid Parkinsons sjukdom.

Hjärnfonden

PG 90 11 25-5 | BG 901-1255